

OTSUS

03.11.2016 nr 5.1-5/16-045

Koondumisele nr 25/2016 AS HANSABUSS ja Aktsiaselts SAMAT loa andmine

1. Koondumine

06.10.2016 esitas AS HANSABUSS (edaspidi Hansabuss; registrikood 10230847) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid OÜ Tarsimark ja Hansabuss 28.09.2016 Aktsiaseltsi SAMAT (edaspidi Samat; registrikood 10282637) aktsiate ostu-müügilepingu. Lepingust tulenevalt omandab Hansabuss 73,97% Samati aktsiatest.

Tehingu tulemusena kuulub Samat koondumise teate esitanud äriühingu Hansabuss valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 06.10.2016 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Hansabuss ja Samat.

Hansabuss kuulub NTH Holding OÜ kontserni. Samasse kontserni kuuluvad ka Hansarent OÜ (põhitegevuseks sõiduautode ja alla 3,5t täismassiga väikebusside rentimine ja kasutusrent), OÜ Moonsund Eco (põhitegevuseks puhkemajandusteenuste osutamine), AS IV Pluss (põhitegevuseks muude mootorsõidukite müük) ja OÜ Baltic Mobility (põhitegevuseks muud mujal liigitamata äritegevust abistavad tegevused).

Hansabussi tütaräriühingud on AS Hansa Bussiliinid (97,3%), Hansabuss Latvia SIA (100%) ja Tukuma Auto SIA (91,2%). Hansabussi põhitegevusala on reisijateveo teenuse osutamine Eestis ning oma tütaretevõtjate kaudu ka Lätis.

Samatil puuduvad tütar- ja sidusettevõtjad. Äriühingu peamiseks tegevusalaks on reisijateveo osutamine Eestis.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste 2015. aasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi Juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa.

Nii Hansabuss kui Samat tegutsevad reisijateveo tegevusvaldkonnas Eestis, seega esineb nende tegevuste vahel horisontaalne kattuvus. Kuna ühistranspordiseadus¹ kasutab valdkonna kohta terminit sõitjatevedu, kasutab Konkurentsiamet oma otsuses edaspidi sama terminoloogiat.

Bussidega korraldatud sõitjatevedu on reguleeritud ühistranspordiseadusega ning see võib toimuda kas avaliku teenindamise lepingu alusel, mis sõlmitakse riigihanke võitnud vedajaga; liiniloaga saadud või tellijaga sõlmitud lepingu alusel (kommertsliinivedu).

Avaliku teenindamise lepingu alusel toimivad sõitjateveo hanked korraldatakse teenust vajavates piirkondades ja ettevõtjad konkureerivad vastaval hankel õiguse eest osutada sõitjatevedu. Hankes on võimalik osaleda kõigil hanketingimusi täitvatel ning teenuse osutamisest huvitatud ettevõtjatel. Konkurents toimub hanke toimumise hetkel hanke korraldaja poolt määratud kohas, ajal ja tingimustel. Arvestades, et (i) hange viiakse läbi vastavalt riigihangete seadusele, mis kohaldub ühetaoliselt kogu Eesti territooriumil; (ii) bussidega korraldatud sõitjateveo teenuse sisu ei erine oluliselt erinevate piirkondade võrdluses ning (iii) suuremad bussidega korraldatud sõitjateveoga tegelevad ettevõtjad

---

¹ Ühistranspordiseadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/124032016004?leiaKehtiv>

tegutsevad erinevates piirkondades üle kogu Eesti territooriumi, on käesoleva koondumise puhul (nii avaliku teenindamise lepingu alusel korraldatavate vedude kui kommertsvedude puhul) põhjendatud vaadelda kaubaturu geograafilise käibimise alana kogu Eesti territooriumit.

Konkurentsiolukorra hindamisel sõitjateveo tegevusvaldkonnas lähtus Konkurentsiamet Maanteeameti arvestustest. Sõitjateveo puhul on üheks mõõtühikuks ettevõtjate positsiooni hindamisel nende liiniläbisõit tuhandetes kilomeetrites. Tuginedes Maanteeameti andmetele moodustab avalike maakondade- ja linnaliinide, riigisiseste kommertskaugliinide ja maakonna kommertsliinide liiniläbisõiduks 2015. aastal kokku ligikaudu 104 290 tuhat kilomeetrit, mida aluseks võttes kujunes Hansabussi osakaaluks [5-10]%, Samati osakaaluks [0-5]% ning millest tulenevalt on koondumise osaliste ühine osakaal sõitjateveo tegevusvaldkonnas ligikaudu [5-10]%.

Kuivõrd käesoleva koondumise puhul ei teki Juhendi tähenduses horisontaalselt mõjutatud kaubaturge ning koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda ühelgi kaubaturul, ei ole kaubaturgude täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik.

4. Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsikaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevdamise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Konkurentsiolukorra hindamisel bussidega korraldatud sõitjateveo tegevusvaldkonnas kasutas Konkurentsiamet Maanteeameti arvestusi, millest nähtus, et koondumise osaliste ühiseks turuosaks kujuneb nimetatud tegevusvaldkonnas Eestis 2015. aastal ligikaudu [5-10]%.

Samuti arvestas Konkurentsiamet, et avaliku liiniveo puhul toimub konkurents hankel osalemise hetkel ning ettevõtjad konkureerivad sõitjateveo osutamise õiguse eest, seega järeltas Konkurentsiamet, et nimetatud asjaolust tulenevalt võivad ettevõtjate turuosad kõikuda, sõltudes hankelepingu kestusest ja uute hankelepingute sõlmimisest.

Sõitjateveo tegevusalal on rohkelt ettevõtjaid ning avaliku teenindamise lepingu alusel vedajatest võib suuremate konkurentidena nimetada AS SEBE (Mootor Grupp AS), OÜ Automen (AS GoBus), AS Atko Bussiliinid ja OÜ ATKO Liinid (AS ATKO Grupp), OÜ Ecolines Estonia, OÜ Taisto Liinid. Kommertsvedude puhul võib lisada eelnimetatud ettevõtjatele näiteks AS Lux Express Estonia ja Eesti Buss OÜ (Mootor Grupp AS), AS Sarbuss, OÜ M.K.Reis-X.

Arvestades sõitjateveoga tegelevate ettevõtjate arvu ning valdkonna iseloomu, on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsikaubaturu. Samuti ei tekita ega tugevda

käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

otsustan:

anda luba AS HANSABUSS ja Aktsiaselts SAMAT koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Märt Ots
Peadirektor

*Konkurentsiameti 03.11.2016 otsuse nr 5.1-5/16-045
ärakiri on samane originaaliga. Ärakirjast on välja
jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis
tähistatud nurksulgudega.*

/Kairi Kaasik-Aaslav/ 04.11.2016